

แนวทางการคัดเลือก

ชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๐๙ ๓๗๓๒-๓ โทรสาร ๐ ๒๒๐๒ ๙๖๒๘

Email : nmpc.dra@gmail.com

Website : <http://nmpc.dra.go.th>

**การคัดเลือกชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔**

ชุมชนคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น

ให้คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด และคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรม กรุงเทพมหานคร คัดเลือกชุมชนคุณธรรมต้นแบบ (ระดับที่ ๓) ที่มีความโดดเด่น จังหวัดละ ๑ ชุมชน โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกชุมชนคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น (๗๐ คะแนน)

องค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น

๑. องค์กรที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค

ให้คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด คัดเลือกองค์กรคุณธรรมต้นแบบ (ระดับที่ ๓) ที่มีความโดดเด่น จังหวัดละ ๑ องค์กร

๒. องค์กรที่ตั้งอยู่ในส่วนกลาง

- กระทรวง ให้คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวงแต่ละกระทรวงคัดเลือกองค์กรคุณธรรมต้นแบบ (ระดับที่ ๓) จากองค์กรระดับกรมหรือเทียบเท่าที่มีความโดดเด่น กระทรวงละ ๑ องค์กร โดยองค์กรที่ได้รับคัดเลือกจะต้องมีองค์กรในสังกัดที่ประเมินได้ในระดับ “คุณธรรมต้นแบบ” จำนวนไม่น้อยกว่า ๖๐%

- กรุงเทพมหานคร ให้คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมกรุงเทพมหานครคัดเลือกองค์กรคุณธรรมต้นแบบ (ระดับที่ ๓) จากองค์กรในสังกัดกรุงเทพมหานคร (ที่มีผู้บริหารระดับอำนวยการสูงขึ้นไปหรือเทียบเท่า) ที่มีความโดดเด่น จำนวน ๑ องค์กร โดยองค์กรที่ได้รับคัดเลือกจะต้องมีองค์กรในสังกัดที่ประเมินได้ในระดับ “คุณธรรมต้นแบบ” จำนวนไม่น้อยกว่า ๖๐%

- องค์กรอิสระ องค์กรภาคธุรกิจ องค์กรภาคเอกชน สมาคม ฯลฯ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้คณะกรรมการด้านการประเมินชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม คัดเลือกองค์กรคุณธรรมต้นแบบ (ระดับที่ ๓) ที่มีความโดดเด่น จำนวน ๑ องค์กร

อำเภอคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น

ให้คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด คัดเลือกอำเภอคุณธรรมต้นแบบ (ระดับที่ ๓) ที่มีผลงานโดดเด่น จังหวัดละ ๑ อำเภอ

จังหวัดคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น

ให้กระทรวงมหาดไทย คัดเลือกจังหวัดคุณธรรมต้นแบบ (ระดับที่ ๓) ที่มีผลงานโดดเด่น จำนวน ๕ จังหวัด

ชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ได้รับโล่รางวัลจากประธานกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

เกณฑ์การคัดเลือกชุมชนคุณธรรมต้นแบบ โคตเด่น (รวม 70 คะแนน)			
ลำดับ	กิจกรรมหรือบริบทตามความเป็นจริงของชุมชนฯ	ผลการดำเนินงาน	
		มี	ไม่มี
ด้านที่ 1 การขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรม ด้วยพลัง บวร/บรม (บ้าน-ชุมชน/วัด-ศาสนสถาน/โรงเรียน-ราชการ)			
1	ดำเนินงานส่งเสริมพัฒนาชุมชนตามกระบวนการ ครบทั้ง ๔ ขั้นตอน (เป็นชุมชนคุณธรรม ระดับต้นแบบ)	1	0
2	ผู้นำพลัง “บวร/บรม” ครบ ๓ องค์ประกอบ และให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน อย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง	1	0
3	การมีส่วนร่วมระหว่างผู้นำพลัง “บวร/บรม” และคนในชุมชน ในการแก้ปัญหาและการสร้างความตึงตังให้เกิดขึ้นในชุมชน อย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง	1	0
4	น้อมนำศาสตร์พระราชทาน “หลักการทรงงาน จำนวน 24 ข้อ” มาใช้ในการขับเคลื่อนชุมชน ไม่น้อยกว่า 3 ข้อ	1	0
5	บุคคล/หน่วยงาน/ชุมชนอื่น เข้ามาศึกษาดูงานยังชุมชน หรือคนในชุมชน ไปถ่ายทอดความรู้ยังที่อื่น (ในมิติชุมชนคุณธรรม) รวมอย่างน้อย 5 ครั้ง ในรอบปีที่ผ่านมา	1	0
6	เครือข่ายทางวัฒนธรรม มีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุน การขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรม อย่างน้อย 3 เครือข่าย	1	0
7	ป้ายชุมชนคุณธรรม พร้อมโลโก้กระทรวงวัฒนธรรม ติดตั้ง ณ พื้นที่ซึ่งเป็นศูนย์กลางของชุมชน	1	0
ด้านที่ 2 ความสำเร็จของการขับเคลื่อนชุมชนด้วยมิติ : หลักธรรมทางศาสนา (ปัญหาต่างๆ ในชุมชนไม่มี หรือลดลง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของปีที่ผ่านมา)			
8	ปัญหาหลักขโมย	0	1
9	ปัญหายาเสพติด	0	1
10	ปัญหาเล่นการพนัน	0	1
11	ปัญหาทะเลาะวิวาท	0	1
12	ปัญหาอาชญากรรม	0	1
13	ปัญหาทุจริต หลอกลวง	0	1
14	ปัญหาหนี้สินนอกระบบ	0	1
15	ปัญหาดื่มสุรา เสพของมีนเมา	0	1
16	ปัญหาขยะ การรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม	0	1
17	ปัญหาการแสดงที่ไม่เหมาะสมในงานบุญ ประเพณี	0	1
18	ปัญหาเด็ก เยาวชน ผู้พิการ ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้ง	0	1
ด้านที่ 3 ความสำเร็จของการขับเคลื่อนชุมชนด้วยมิติ : หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
19	เกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) ที่กรมการพัฒนาชุมชนสำรวจ (ถ้าผ่านเกณฑ์ฯ ให้กรอกข้อมูลในช่อง “มี” แต่ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์ฯ ให้กรอกข้อมูลในช่อง “ไม่มี”)	1	0
20	รายได้ของครัวเรือนโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา (ถ้ารายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้น ให้กรอกข้อมูลในช่อง “มี” แต่ถ้ารายได้ครัวเรือนลดลง ให้กรอกข้อมูลในช่อง “ไม่มี”)	1	0
21	หนี้สินของครัวเรือนโดยเฉลี่ยลดลงจากปีที่ผ่านมา (ถ้าหนี้สินครัวเรือนลดลง ให้กรอกข้อมูลในช่อง “มี” แต่ถ้าหนี้สินครัวเรือนเพิ่มขึ้น ให้กรอกข้อมูลในช่อง “ไม่มี”)	1	0
22	การจัดทำบัญชีครัวเรือนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของครัวเรือนทั้งหมด	1	0
23	กลุ่มอาชีพ อย่างน้อย 2 กลุ่ม	1	0
24	กลุ่มออมทรัพย์ อย่างน้อย 1 กลุ่ม	1	0
25	กลุ่มจิตอาสาทำความดี อย่างน้อย 1 กลุ่ม	1	0
26	กลุ่มภูมิปัญญา อย่างน้อย 1 กลุ่ม	1	0
27	การจัดการขยะที่เป็นระบบ และการนำกลับมาใช้ประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ (รีไซเคิล/รีユส)	1	0
28	ศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่/เศรษฐกิจพอเพียง พร้อมวิทยากรถ่ายทอดความรู้ อย่างน้อย 1 แห่ง	1	0
ด้านที่ 4 ความสำเร็จของการขับเคลื่อนชุมชนด้วยมิติ : วิถีวัฒนธรรมไทย			
29	แหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรม พร้อมวิทยากรถ่ายทอดความรู้ อย่างน้อย 1 แห่ง	1	0
30	การพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ของชุมชน อย่างน้อย 2 อย่าง	1	0
31	การพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไทย (CPOT) อย่างน้อย 1 อย่าง	1	0
32	การฟื้นฟูเทศกาล ประเพณีของชุมชน อย่างน้อย 1 เรื่อง	1	0
33	การพัฒนาต่อยอดเทศกาลประเพณีของชุมชน เพื่อสร้างคุณค่าทางสังคม และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ โดยอาศัยความร่วมมือ และการบูรณาการของคนในชุมชน อย่างน้อย 1 เรื่อง	1	0
34	ฐานข้อมูล/องค์ความรู้ของชุมชน ด้านภูมิปัญญาชาวบ้าน อย่างน้อย 3 เรื่อง	1	0
35	ฐานข้อมูล/องค์ความรู้ของชุมชน เกี่ยวกับ ประเพณี ความเชื่อ พิธีกรรม วิถีชีวิต ท้องถิ่น อย่างน้อย 3 เรื่อง	1	0
36	การพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญา ความเชื่อ พิธีกรรม วิถีชีวิต ท้องถิ่น และสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกในชุมชน อย่างน้อย 2 เรื่อง	1	0
37	เครือข่ายทางวัฒนธรรม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชน อย่างน้อย 1 เครือข่าย	1	0
38	มาตรการดูแล ควบคุม ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	1	0
39	ความเอื้ออาทรและความช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกในชุมชน ทั้งในสถานการณ์ปกติ และสถานการณ์ฉุกเฉิน ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สถานการณ์อุทกภัย วาดภัย หรือภัยพิบัติต่างๆ	1	0
40	ประชาชนนำหลัก 3 มิติ (ศาสนา เศรษฐกิจพอเพียง วิถีวัฒนธรรม) มาใช้เป็นภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	1	0

ลำดับ	กิจกรรมหรือบริบทตามความเป็นจริงของชุมชนฯ	ผลการดำเนินงาน	
		มี	ไม่มี
ด้านที่ 5 การกระจายข้อมูลข่าวสาร และการบูรณาการงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้วยหลักการ "บวร"			
41	ผู้นำพลัง "บวร/บรม" หรือจิตอาสา ทำหน้าที่กระจายข้อมูลข่าวสารของรัฐบาลสู่ประชาชนในชุมชน อย่างสม่ำเสมอ	1	0
42	สื่อบุคคล ที่ทำหน้าที่กระจายข้อมูลข่าวสารตามบทบาทหรือช่องทางสื่อของตน ดังนี้ "บ" : ผู้นำตามธรรมชาติ/ปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ อย่างน้อย 1 คน "ว/ม" : ผู้นำทางศาสนา/บุคลากรทางศาสนา ฯลฯ อย่างน้อย 1 คน "ร" : บุคลากรทางการศึกษา/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/อบต./เทศบาล ฯลฯ อย่างน้อย 1 คน	1	0
43	ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทาง Online : Facebook/Line/Youtube/Website/Instagram/TikTok ฯลฯ อย่างน้อย 1 ช่องทาง	1	0
44	ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทาง : เสียงตามสาย/หอกระจายข่าว/สถานีวิทยุชุมชน,ห้องถิ่น/ป้าย,บอร์ด/เวทีประชาคม ฯลฯ อย่างน้อย 2 ช่องทาง	1	0
45	ประชาชนในชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสาร และมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายต่างๆ ของรัฐบาล	1	0
46	ประชาชนในชุมชนได้เข้าร่วมและได้รับประโยชน์ในโครงการ/กิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ อย่างทั่วถึง และเท่าเทียม	1	0
47	การบูรณาการ งาน/โครงการ/กิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน ในพื้นที่ ร่วมกับ ผู้นำพลัง "บวร/บรม" ในชุมชน	1	0
48	การบูรณาการ งาน/โครงการ/กิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน นอกพื้นที่ ร่วมกับ ผู้นำพลัง "บวร/บรม" ในชุมชน	1	0
49	งาน/โครงการ/กิจกรรม ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ดำเนินการในชุมชน โดยใช้พลัง "บวร/บรม" เป็นแกนนำในการขับเคลื่อนและดำเนินการ	1	0
50	การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่นๆ อย่างน้อย 3 หน่วยงาน	1	0
ด้านที่ 6 ความพร้อมด้านการท่องเที่ยว และเศรษฐกิจ			
51	ชุมชนมีภูมิทัศน์ที่มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม หน้าบ้าน นามอง เป็นระเบียบเรียบร้อย	1	0
52	แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ที่บรรพบุรุษได้สร้างสมและถ่ายทอดเป็นมรดกสืบทอดกันมา ไม่ว่าจะเป็น งานประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน การแสดงศิลปวัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง การแต่งกาย ภาษา ขนเผ่า เป็นต้น ตัวอย่างแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เช่น วัด ศาสนสถาน พิพิธภัณฑฯ โบราณสถาน ตลาดน้ำ ฯลฯ) ที่มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม	1	0
53	แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หมายถึง สถานที่ที่ใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน เป็นความงดงามตามสภาพธรรมชาติ ความแปลกตาของสภาพธรรมชาติ ตัวอย่าง เช่น อุทยานแห่งชาติ น้ำตก ทะเล หุ่นดอกไม้ ภูเขา ป่าชายเลน ฯลฯ) ที่มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม	1	0
54	กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม เช่น การทำอาหาร/ขนมพื้นถิ่น-พื้นบ้าน/การทำเกษตร/ร่วมดำนา/เกี่ยวข้าว/ร่วมทำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสาน ฯลฯ อย่างน้อย 2 กิจกรรม	1	0
55	จุดเช็คอินในชุมชน/แหล่งท่องเที่ยว/สถานที่สำคัญ อย่างน้อย 1 จุด	1	0
56	นำเสน่ห์/อัตลักษณ์ของชุมชน : เทศกาล/ประเพณี/กิจกรรมวันสำคัญ/ศิลปะการแสดง/อาหาร/การแต่งกาย/ภาษา/พิธีกรรม/ความเชื่อ ฯลฯ ส่งเสริมการท่องเที่ยว	1	0
57	โลโก้ผลิตภัณฑ์ที่สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชน และบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการพัฒนาแล้ว	1	0
58	โฮมสเตย์/ที่พัก สำหรับบริการนักท่องเที่ยว ที่มีความสะอาด สวยงาม เหมาะสม	1	0
59	ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน ต้อนรับนักท่องเที่ยว อย่างน้อย 1 อย่าง	1	0
60	มัคคุเทศก์ท้องถิ่น/มัคคุเทศก์น้อย/นักร้อง/นักแสดง/จิตอาสาบริการนักท่องเที่ยว ฯลฯ อย่างน้อย 2 คน	1	0
61	การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว/แพ็คเกจท่องเที่ยว	1	0
62	การรวมกลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน อย่างน้อย 1 กลุ่ม	1	0
63	การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชน ดังนี้ สื่อประชาสัมพันธ์ : คลิปวิดีโอ/แผ่นพับ/อินโฟกราฟฟิค/ป้ายประชาสัมพันธ์ ฯลฯ อย่างน้อย 2 สื่อ ช่องทางการประชาสัมพันธ์ Online : Facebook/Line/Youtube/Website/Instagram/TikTok ฯลฯ อย่างน้อย 1 ช่องทาง	1	0
64	การจองที่พัก การซื้อแพ็คเกจท่องเที่ยว และการสั่งซื้อสินค้าของชุมชน ผ่านระบบ Online	1	0
65	ช่องทางการจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น ร้านค้าชุมชน/ตลาดหมู่บ้าน/ตลาดชุมชน/ถนนสายวัฒนธรรม/ตลาดประชารัฐอื่นๆ/ตลาดต้องชม/ศูนย์จำหน่ายสินค้า OTOP จังหวัด/งานจัดแสดงสินค้า/งานกาชาดหรืองานของดีจังหวัด/งาน OTOP CITY ฯลฯ อย่างน้อย 1 ช่องทาง	1	0
66	ห้องน้ำสำหรับนักท่องเที่ยว คนพิการ และผู้สูงอายุ	1	0
67	ทางลาดสำหรับผู้พิการ และผู้สูงอายุ	1	0
68	ที่จอดรถสำหรับนักท่องเที่ยว ที่เหมาะสมและเพียงพอ	1	0
69	ป้าย บวร On Tour พร้อมโลโก้บวร On Tour และโลโก้กระทรวงวัฒนธรรม และป้าย/สัญลักษณ์บอกทาง นำสู่สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในชุมชน	1	0
70	จุด/สถานที่ติดต่อ สำหรับอำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยว	1	0
รวมคะแนนของชุมชนคุณธรรมฯ		70	